

Vergaderjaar 2021–2022

29 984

Spoor: vervoer- en beheerplan

Nr. 976

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 april 2022

In mijn brief¹ van 27 januari 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de externe toets op de aanpak van ProRail met betrekking tot het capaciteitstekort bij de verkeersleiding. Daarbij heb ik aangegeven dat ik rond het einde van het eerste kwartaal van dit jaar door ProRail geïnformeerd zou worden over de verdere uitwerking van de aangepaste en aangescherpte maatregelen naar aanleiding van deze toets. Deze verdere uitwerking heeft als doel om alle maatregelen in te zetten die ingezet kunnen worden om de werkdruk en de capaciteitstekorten bij verkeersleiding te verminderen.

ProRail heeft mij hierover per brief geïnformeerd. Deze brief gaat in op de manier waarop ProRail invulling geeft aan de aanvullende maatregelen die uit de externe toets gekomen zijn en geeft een stand van zaken bij de al uitgevoerde maatregelen. Daarnaast heeft ProRail mij ook het externe, onafhankelijk uitgevoerde werkbelevingsonderzoek bij verkeersleiding aangeboden en haar begeleidend communicatiebericht meegestuurd. De brief van ProRail en de bijbehorende stukken, treft u als bijlagen bij deze Kamerbrief aan².

Zonder treinverkeersleiders rijden er geen treinen in Nederland. Het is daarom belangrijk dat er voldoende treinverkeersleiders zijn die hun werk prettig en goed kunnen uitvoeren in een veilige werkomgeving. Ik blijf ProRail daarom aanspreken op de situatie op de verkeersleidingposten en verwacht stapsgewijs verbeteringen in de werkbeleving en vermindering van de capaciteitstekorten te zien.

¹ Kamerstuk 29 984, nr. 958

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Hieronder ga ik kort in op de inhoud van de door ProRail verzonden stukken.

Aanvullende maatregelen Boston Consulting Group (BCG)

Uit de externe toets die het onderzoeksbureau BCG op het plan van aanpak van ProRail heeft gedaan om het personeelstekort aan te pakken, kwam naar voren dat de juiste stappen zijn en worden gezet. Daarnaast kwamen twee aanvullende maatregelen naar voren om de capaciteitstekorten mogelijk sneller terug te dringen, maar hieraan zijn wezenlijke uitvoeringsrisico's verbonden. De aanvullende maatregelen betreffen het (tijdelijk) versnellen en uitbreiden van de opleidingscapaciteit en/of het samenvoegen van werkplekken. ProRail geeft aan dat zij besloten heeft om met de laatstgenoemde maatregel aan de slag te gaan door middel van een onderzoek met medewerkers en de medezeggenschap naar het anders verdelen van werk op de verkeersleidersposten om de druk op de mensen te verlagen.

Het versnellen en uitbreiden van de opleidingscapaciteit wordt in het komende kwartaal nog verder onderzocht. Omdat er in 2021 al veel gedaan is aan de versnelling en capaciteit van de opleiding, is het verbeterpotentieel hiervan lager. Daarnaast vergen de lopende veranderingen binnen de interne opleidingsorganisatie volgens ProRail nu al het uiterste en zal een verbetering ook pas aanzienlijk later in de tijd tot resultaat leiden.

Ten behoeve van het anders organiseren van werk op de verkeersleidingsposten is er een traject «Anders Werken» opgesteld. Dit heeft als doel om het werk anders te verdelen, om daarmee capaciteit vrij te spelen die vervolgens kan worden aangewend voor onder andere pauzes, het kunnen werken aan vakmatige persoonlijke ontwikkeling, project- en werkwijze ontwikkeling en snipperverlof. ProRail geeft aan dat dit een ingrijpende maatregel is voor de organisatie, maar dat het ook niet langer houdbaar is om vanwege het tekort zoveel van de medewerkers te blijven vragen. Zeker niet als de uitkomst hiervan mogelijk al vóór aankomende zomerperiode voor verlichting kan zorgen. Daarom voert ProRail dit onderzoek nadrukkelijk uit in samenspraak met de mensen op de post en de medezeggenschap. De aanpak voor het traject is tot stand gekomen met bijdragen vanuit de medezeggenschap en is ook onderwerp van gesprek tussen ProRail en de vakbonden.

Over de voortgang op andere maatregelen meldt ProRail onder andere dat meerdere werkplekken zijn opgeleverd waarmee er bij enkele verkeersleidingsposten op afstand kan worden bijgesprongen. Ook meldt ProRail dat de opleidingsplekken goed gevuld zijn tot en met juli 2022 en dat de zittende treindienstleiders een compensatie hebben ontvangen voor de invoering van de hogere startsalarissen.

Werkbelevingsonderzoek

In opdracht van ProRail en de vakbonden heeft het onafhankelijke onderzoeksbureau Ngenious sinds oktober 2021 een werkbelevingsonderzoek (nulmeting) bij de verkeersleiding uitgevoerd en zeer recent afgerond. Het onderzoek laat zien dat er in relatie tot de werkbeleving bij de verkeersleiding actie ondernomen moet worden. Een deel van het personeel is namelijk ontevreden en meldt onder meer pestgedrag en discriminatie. Gelijkzeitig biedt dit onderzoek houvast om die actie tot stand te brengen en te monitoren. Ik vind het goed dat ProRail en de bonden dit proces gezamenlijk hebben opgepakt en dit onderzoek hebben uitgevoerd. Ik vraag ProRail om dit proces zorgvuldig te benaderen gezien

het om de medewerkers gaat, maar ik vraag ProRail wel om dit te doen met gepaste spoed.

ProRail gaat de uitkomsten van het onderzoek onder andere per verkeersleidingspost met medewerkers bespreken. Op basis daarvan formuleert ProRail in gesprek met de vakbonden de juiste vervolgstappen. Zodra ProRail deze vervolgstappen heeft uitgewerkt, naar verwachting voor de zomer, zal ik uw Kamer daarover verder informeren.

Ik heb vertrouwen in de aanpak van ProRail om de werksituatie van treinverkeersleiders te verbeteren en het capaciteitstekort te verminderen. Treinverkeersleiders zijn onmisbaar voor het laten rijden van de treinen in Nederland. Daarmee is hun werk van groot belang voor het Nederlandse spoor. Ik blijf de aanpak van ProRail voor het oplossen van deze problemen dan ook op de voet volgen en ik wil dat ProRail alles op alles blijft zetten om treinvitval – en daarmee hinder voor reizigers – te voorkomen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen